

Luisterend meer leren over de Omgevingswet -13-

Heeft u tot nu toe vooral de samenvatting gelezen van de podcasts van Pascale Georgopoulou? Neem bij deze podcast de moeite om 17 minuten te luisteren! Vooral als het onderwerp participatie u interesseert.....

[13. Dilemmalogica: zoeken naar het gezamenlijke](#) Lengte: 17.31 min

SAMENVATTING

Veel vragen van raadsleden gaan over participatie en betrokkenheid van inwoners. Belangen van inwoners kunnen heel verschillend zijn. Hoe kom je tot oplossingen die voor iedereen bevredigend zijn? De Omgevingswet wil ruimte geven en tegelijkertijd behoud van omgevingskwaliteit. Zie hier het dilemma.

Kan dat eigenlijk: ruimte en tegelijkertijd behoud van kwaliteit?

Kan niet alleen, maar MOET. Belangrijkste vraag: van wie is deze opgave, van wie is deze ruimte? Antwoord: niet alleen van mij, als overheid, maar van ons allemaal. Ook in taal van ambtenaren wordt een 'ikje' steeds vaker een 'wij'. 'Ik moet wat gaan doen' is een zorgzame reflex. De Omgevingswet helpt je de vraag te stellen van wie een opgave is en voorkomt dat je hem te lang op je bord houdt.

Initiatiefnemers versus omwonenden: hebben raadsleden een taak?

De overheid doet in de regel alleen dat wat niet vanzelf gaat. Dus op alles wat de overheid doet, staat per definitie spanning. Er is dus inderdaad sprake van tegenover elkaar staan: dit versus dat. In de ruimtelijke ordening kun je kijken naar *tegenstellingen* of naar *tegendelen*. Dus kijken naar wat scheidt, of naar wat bindt. Voor een raadslid, maar ook voor een inwoner en voor jou en mij, is een eerste reflex om dingen te scheiden. En is er hulp nodig om samenhang te zien.

Wat is Dilemmalogica en hoe helpt het raadsleden?

Het zit in onze Nederlandse cultuur om elkaar altijd op te zoeken: zo ontstaat draagvlak. Dilemmalogica staat voor de redeneerlijn bij dilemma's: een manier om bij (echte of vermeende) spanningen gedeelde grond te betreden.:

Als je een spanning veronderstelt, (bv: initiatief zorgboerderij – wat gaat dat betekenen voor het parkeren en de overlast) gebruik dilemma-logica. Dat gaat in de vorm van een drietrapsraket:

1. Erkenning: wie doet er toe en waar verlangen ze naar? Dus verder kijken dan belangen.
2. Ordening: wat scheidt en wat bindt? (oftewel: waar zoekt iedereen naar. Heeft vaak niet zoveel te maken met inhoud, maar meer met onderliggende waarden of met procesdingen, bv. 'waarom heb je me niet eerder betrokken?')
3. Perspectief: wat heb je nodig? (deze vraag staat ook centraal in Deep Democratie). Die vraag leert vaak dat iemand die ergens tegen is, vaak ook ergens voor is.

Maar eigenlijk is het advies dus: Ga niet beginnen aan participatiebeleid, maar ga beginnen met het gesprek.

Maar raadsleden zijn toch kaderstellend? Hoe moet dat dan?

Als bestuurder ben je eerst hoeder en dan pas magistraat. Als hoeder sta je *tussen* de mensen en als magistraat *boven* de partijen. Het gaat dan om de volgorde. Nu: een soort omdraaiing. Eerst waren we altijd magistraat en gingen we uitleggen. Nu moeten we beginnen met contact hebben. Hebben op dit moment door corona daarin wel een extra uitdaging. Als raadslid kun je heel veel bereiken door dat contact op te zoeken. En als je er niet tussen staat, zit je er heel gauw naast.

Wat kan een raadslid dan bieden?

Laat de gedachte los dat we dingen voor elkaar moeten krijgen. In een echt gesprek ben je erop gericht om elkaar te vragen wat de ander nodig heeft. Die kwaliteit ligt in de raad. En dit gebeurt ook overal: google maar...het woord 'tafel' wordt in deze context veel gebruikt. In veel steden zie je dat de raad collectief iets gaat doen, en niet via de lijn van de partijen.

Tips voor de Raad

- Wees niet bang voor het verschil (en denk de verschillen niet weg, want ze zijn er)
- Ga op zoek naar echt contact
- Durf te experimenteren, je leert het beste achteraf